

מפתח תשובות נכונות

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
(3)	(4)	(2)	(3)	(4)	(2)	(3)	(1)	(3)	(4)	תשובה

20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	שאלה
(1)	(1)	(2)	(3)	(2)	(3)	(2)	(3)	(3)	(2)	תשובה

30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	שאלה
(4)	(3)	(4)	(3)	(4)	(3)	(4)	(1)	(4)	(1)	תשובה

הסברים

שאלות מילים וביטויים (שאלות 1-4)

1. **תשובה (1):** פירוש המילה 'הידס' הוא התנדנד, צלע.
תשובה (2): פירוש המילה 'פכר' הוא לחץ, שילב בחוזקה (אצבעות).
תשובה (3): פירוש המילה 'הזה' הוא ראה דבר מה שאינו קיים.
תשובה (4): פירוש המילה 'עטה' הוא לבש.
 התשובה היחידה שמתאימה למשפט היא תשובה (4): 'שלמה עטה כפפות על ידיו'.
תשובה (4).

---
2. **תשובה (1):** פירוש המילה 'קולמוס' הוא עט.
תשובה (2): פירוש המילה 'קב' הוא משענת (היחיד של קביים) או מידה קטנה.
תשובה (3): פירוש המילה 'זמס' הוא מחסום לפי חיה.
תשובה (4): פירוש המילה 'פשפש' הוא שער קטן או פתח קטן.
 התשובה היחידה שמתאימה למשפט היא תשובה (4): 'נחום חסם את פי האתון בזמס, כדי שזו לא תאכל את הפרחים שבגינתו'.
תשובה (3).

---
3. פירוש הביטוי 'שאט נפש' הוא סלידה.
 התשובה היחידה בה המילה מתאימה להקשר היא תשובה (1).
תשובה (1).

---
4. פירוש המילה 'דוק' הוא כיסוי דק (בדרך כלל בהקשר של ערפל).
 התשובה היחידה בה המילה מתאימה להקשר היא תשובה (3).
תשובה (3).

אנלוגיות (שאלות 5-10)

5. השאלה: **בגפו : צוותא -**

היחס : בגפו זה ההיפך מבצוותא.
א' זה ההיפך מב-ב'

- תשובה (1): במחתרת : מסתור. האם **במחתרת** זה ההיפך מב**מסתור**? לא. **במחתרת** זה **במסתור**.
תשובה (2): במשורה : שפע. האם **במשורה** זה ההיפך מב**שפע**? כן. **במשורה** זה **בצמצום**.
תשובה (3): בגילופין : שיכר. האם **בגילופין** זה ההיפך מב**שיכר**? לא. **בגילופין** זה תחת השפעת **השיכר**.
תשובה (4): בדימוס : פרישה. האם **בדימוס** זה ההיפך מב**פרישה**? לא. **בדימוס** זה לאחר **הפרישה**.
תשובה (2).

6. השאלה: **להטיף : לשכנע -**

היחס : להטיף זה לנסות לשכנע
א' זה לנסות ב'

- תשובה (1): להסוות : לבלוט. האם **להסוות** זה לנסות **לבלוט**? לא. **להסוות** זה לנסות לגרום לאחר לא **לבלוט**.
תשובה (2): להסתנוור : למצמץ. האם **להסתנוור** זה לנסות **למצמץ**? לא. **מצמוץ** עשוי להעיד על **סינוור**.
תשובה (3): לפהק : להתעייף. האם **לפהק** זה לנסות **להתעייף**? לא. **פיהוק** עשוי להעיד על **עייפות**.
תשובה (4): להתנכל : להרע. האם **להתנכל** זה לנסות **להרע**? כן.
תשובה (4).

7. השאלה: **מילה : משפט -**

היחס : משפט מורכב מכמה מילים.
ב' מורכב מכמה א'ים

- תשובה (1): חלב : גבינה. האם **גבינה** מורכבת מכמה **חלבים**? לא. **גבינה** עשויה **מחלב**.
תשובה (2): חלמון : ביצה. האם **ביצה** מורכבת מכמה **חלמונים**? לא. **גבינה** מורכבת **מחלמון** ודברים נוספים.
תשובה (3): מנה : ארוחה. האם **ארוחה** מורכבת מכמה **מנות**? כן.
תשובה (4): מלח : מלחייה. האם **מלחייה** מורכבת מכמה **מלחים**? לא. **מלחייה** היא כלי לאכסון ובזיקת **מלח**.
תשובה (3).

דצמבר 2010 - הסברים לפרק 1 בחשיבה מילולית

8. השאלה: **שרלטן : מומחה -**

היחס : שרלטן הוא אדם המתחזה למומחה.

א' הוא אדם המתחזה ל-ב'

תשובה (1): מתחפש : מחופש. האם **מתחפש** הוא אדם המתחזה ל**מחופש**? לא. **מתחפש** זה נהיה **מחופש**.

תשובה (2): מתחלה : חולה. האם **מתחלה** הוא אדם המתחזה ל**חולה**? כן.

תשובה (3): מסתתר : מסתיר. האם **מסתתר** הוא אדם המתחזה ל**מסתיר**? לא. **מסתתר** זה **מסתיר** את עצמו.

תשובה (4): מתקנא : קנאי. האם **מתקנא** הוא אדם המתחזה ל**קנאי**? לא.

תשובה (2).

9. השאלה: **מעטים : יחידי סגולה -**

היחס : יחידי סגולה הם מעטים בעלי תכונה חיובית.

א' זה ב' של חיה

תשובה (1): ניחויים : הימורים. האם **הימורים** הם **ניחויים** בעלי תכונה חיובית? לא. **הימור** הוא פשוט **ניחוש**.

תשובה (2): עובדות : השערות. האם **השערות** הן **עובדות** בעלות תכונה חיובית? לא. **השערות** אינן **עובדות** כלל.

תשובה (3): מועסקים : משועבדים. האם **משועבדים** הם **מועסקים** בעלי תכונה חיובית? לא. **משועבדים** הם **מועסקים** בעל כורחם וללא שכר או יכולת להתפרט.

תשובה (4): ריחות : ניחוחות. האם **ניחוחות** הם **ריחות** בעלי תכונה חיובית? כן. **ניחוחות** הם **ריחות** טובים.

תשובה (4).

10. השאלה: **חלב : לחבץ -**

היחס : לחבץ זה להכין משהו (חמאה) מחלב.

ב' זה להכין משהו מ-א'

תשובה (1): קמח : לנפות. האם **לנפות** זה להכין משהו **מקמח**? לא. לנפות זה לסנן את הקמח.

תשובה (2): פסל : לגלף. האם **לגלף** זה להכין משהו **מפסל**? לא. לגלף זה להכין פסל ממהו אחר.

תשובה (3): בצק : לאפות. האם **לאפות** זה להכין משהו **מבצק**? כן.

תשובה (4): מיץ : לסחוט. האם **לסחוט** זה להכין משהו **ממיץ**? לא. לסחוט זה להוציא ממהו את המיץ.

תשובה (3).

החלפת אותיות (שאלות 11-14)

11. (1) אמנם כשהגעתי הכול נראה לי מוזר, אך כעת משה**תרגלתי** איני יכולה לדמיין לעצמי סדרים אחרים.

(2) משקלה הכבד של ה**חבילה** הביא לידי כך שעלות המשלוח הייתה גבוהה.

(3) איש לא האמין ש**מחבל/מרגל** יצליח לחדור לארגון.

(4) אודי נפצע ב**רגלו** בעת ששיחק עם ידידיו.

השלשה המתאימה היא ר.ג.ל.

תשובה (2)

12. (1) את התהלוכה הוביל זקן השבט ובידו **אבוקה**.

(2) לקראת המעבר לדירתה החדשה החליטה רונית **לאבק** את הספרים.

(3) רחמים **שקד** / **עבד** חודשים ארוכים על הכנת הדוח השנתי.

(4) **המתאבק** הפיני זכה בתחרות.

השלשה המתאימה היא א.ב.ק.

תשובה (3)

13. (1) הכלבים המשוטטים בקיבוץ ניזונים **משאריות**.

(2) הוא אדם גלמוד, אין לו **חברים/שאים**.

(3) **חבורות** הרחוב מטילות את אימתן על תושבי השכונה.

(4) אני אוכל את הירקות האלה, ואת **השאר** תאכל אתה.

השלשה המתאימה היא ש.א.ר.

תשובה (3)

14. (1) במאמרה ענבל **נדרשת** לכמה סוגיות מורכבות.

(2) בליל **כלולותיה** נראתה גילת יפה ונרגשת.

(3) דורון מתעתד ללמוד **במכללה/מדרשה**.

(4) לדעתי, **דרישותיו** מוגזמות.

השלשה המתאימה היא ד.ר.ש.

תשובה (2)

השלמת משפטים (שאלות 15-19)

15. רוב הציבור מתייחס ב _____ לחידושים הטכנולוגיים במכשור האלקטרוני, _____ אפרים, אשר ריבוי השכלולים גורם לו _____, הוא אינו מצליח להפעיל מכשיר חדש שרכש, בשל התחכום המקצועי הדרוש להפעלתו.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): רוב הציבור מתייחס **באהדה** לחידושים הטכנולוגיים במכשור האלקטרוני, **אך לא כן** אפרים, אשר ריבוי השכלולים גורם לו **תחושת חוסר אונים**, **למעט במקרים שבהם** הוא אינו מצליח להפעיל מכשיר חדש שרכש, בשל התחכום המקצועי הדרוש להפעלתו.

בתחילת המשפט נאמר כיצד חש אפרים כלפי חידושים טכנולוגיים, לעומת שאר הציבור. בסוף המשפט נאמר שאפרים אינו מצליח להפעיל מכשיר שרכש בשל התחכום הטכנולוגי. מילת הקישור מתארת האם המקרה שבסוף המשפט יוצא דופן או לא. נבדוק את שני החלקים, ואז נבדוק האם מילת הקישור מתאימה.

רוב הציבור אוהב חידושים טכנולוגיים, אך לאפרים הם גורמים לחוש חוסר אונים. גם המקרה שבו אפרים אינו מצליח להפעיל מכשיר חשמלי שרכש מצביע על חוסר אונים, ולכן מילת הקישור 'למעט במקרים שבהם' אינה מתאימה פה.

תשובה (2): רוב הציבור מתייחס **בחיוב** לחידושים הטכנולוגיים במכשור האלקטרוני, **וכך גם** אפרים, אשר ריבוי השכלולים גורם לו **נוחות והנאה**, **בעיקר בשעה ש** הוא אינו מצליח להפעיל מכשיר חדש שרכש, בשל התחכום המקצועי הדרוש להפעלתו.

רוב הציבור אוהב חידושים טכנולוגיים, וכך גם אפרים. המקרה שבו אפרים אינו מצליח להפעיל מכשיר חשמלי שרכש מצביע דווקא על חוסר אונים ולא על נוחות והנאה, ולכן מילת הקישור 'בעיקר בשעה ש' אינה מתאימה פה.

דצמבר 2010 - הסברים לפרק 1 בחשיבה מילולית

תשובה (3): רוב הציבור מתייחס ב**ספקנות** לחידושים הטכנולוגיים במכשור האלקטרוני, **אך לא כן** אפרים, אשר ריבוי השכלולים גורם לו **נוחות והנאה**, **למעט מקרים שבהם** הוא אינו מצליח להפעיל מכשיר חדש שרכש, בשל התחכום המקצועי הדרוש להפעלתו.

רוב הציבור אינו אוהב חידושים טכנולוגיים, אך לאפרים הם גורמים נוחות והנאה. אך המקרה שבו אפרים אינו מצליח להפעיל מכשיר חשמלי שרכש מצביע דווקא על חוסר אונים, ולכן מילת הקישור ילמעט במקרים שבהם מתאימה.

תשובה (3).

16. ראשי הבנק המרכזי ___ להוריד את הריבית במשק, ___ הממשלה תאמץ מדיניות של קיצוצים בתקציב. מכיוון שהממשלה לא ____, יוריד את שערי הריבית בקרוב.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): ראשי הבנק המרכזי **הכריזו שלא יוכלו** להוריד את הריבית במשק, **אלא אם כן** הממשלה תאמץ מדיניות של קיצוצים בתקציב. מכיוון שהממשלה לא **היססה להכריז על הקיצוץ הנדרש, אי-אפשר לצפות שהבנק** יוריד את שערי הריבית בקרוב.

המשפט בנוי ממספר חלקים: באילו תנאים יוריד הבנק את הריבית. מה עשתה הממשלה ומה אפשר לצפות מהבנק לאור זאת. נבדוק כל חלק בנפרד ואת הקשרים ביניהם.

הבנק יוריד את הריבית רק אם התקציב יקוצץ. הממשלה הכריזה על קיצוץ, ולכן **אפשר** לצפות שהבנק יוריד את הריבית. התשובה נפסלת.

תשובה (2): ראשי הבנק המרכזי **לא יוכלו** להוריד את הריבית במשק, **אלא אם כן** הממשלה תאמץ מדיניות של קיצוצים בתקציב. מכיוון שהממשלה לא **מתכוונת למלא דרישה זו, יש להניח שהבנק לא** יוריד את שערי הריבית בקרוב.

הבנק יוריד את הריבית רק אם התקציב יקוצץ. הממשלה לא מתכוונת לקצץ, ולכן בהחלט הגיוני שהבנק לא יוריד את הריבית. זו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

17. ציבור האוהדים היה ___ מהישגיה של נבחרת הכדורגל, ____. הדבר ___ לנוכח העובדה שציפיות האוהדים מן הנבחרת הן על פי רוב ___.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): ציבור האוהדים היה **מאוכזב** מהישגיה של נבחרת הכדורגל, **אף שלא היו גרוועים כל כך**. הדבר **מתמיה** לנוכח העובדה שציפיות האוהדים מן הנבחרת הן על פי רוב **גבוהות מאוד**.

המשפט משני חלקים וקישור. בחלק הראשון (עד הנקודה) נאמר כיצד חשו האוהדים כלפי הישגי הנבחרת. בחלק השני נאמר מה מאפיין בדרך כלל את ציפיות האוהדים. הקישור הוא האם החלק הראשון מתמיה או לא לאור החלק השני. נבדוק כל חלק בנפרד ואת הקישור ביניהם.

בחלק הראשון נאמר שלמרות שההישגים לא היו גרוועים כך כך, האוהדים התאכזבו. בחלק השני נאמר שהציפיות בדרך כלל גבוהות. החלק השני מסביר מדוע הצופים התאכזבו, ולכן הקישור 'מתמיה' אינו מתאים.

תשובה (2): ציבור האוהדים היה **מאוכזב** מהישגיה של נבחרת הכדורגל, **שלא היו טובים במיוחד**. הדבר **אינו מפתיע** לנוכח העובדה שציפיות האוהדים מן הנבחרת הן על פי רוב **נמוכות ביותר**.

בחלק הראשון נאמר שההישגים לא היו טובים, והאוהדים התאכזבו. בחלק השני נאמר שהציפיות בדרך כלל נמוכות ביותר. לאור החלק השני, מפתיע שהאוהדים התאכזבו, ולכן הקישור 'אינו מפתיע' אינו מתאים.

תשובה (3): ציבור האוהדים היה **מרוצה** מהישגיה של נבחרת הכדורגל, **אף שלא היו טובים במיוחד**. הדבר **מתמיה** לנוכח העובדה שציפיות האוהדים מן הנבחרת הן על פי רוב **גבוהות מאוד**.

בחלק הראשון נאמר שלמרות שההישגים לא היו טובים כך כך, האוהדים היו מרוצים. בחלק השני נאמר שהציפיות בדרך כלל גבוהות מאוד. לאור החלק השני, הצופים היו אמורים להתאכזב, ולכן הקישור 'מתמיה' הגיוני. זו התשובה נכונה.

תשובה (3).

18. פרופסור לוינסון, עובדת בכירה במשרד הבריאות, הצהירה לא פעם כי לדעתה, הדרך היעילה ביותר לגרום לאדם לזנוח הרגלים מזיקים היא _____. לכן התפלאתי כשהביעה _____ כוונת המשרד לצאת במסע הסברה _____ בהצגת עקרונות התזונה הנכונה _____ בפרסום נתונים סטטיסטיים על נזקיהם של הרגלי תזונה גרועים.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): פרופסור לוינסון, עובדת בכירה במשרד הבריאות, הצהירה לא פעם כי לדעתה, הדרך היעילה ביותר לגרום לאדם לזנוח הרגלים מזיקים היא **לעמת אותו עם תוצאותיהם האפשריות**. לכן התפלאתי כשהביעה **הסתייגות** מכוונת המשרד לצאת במסע הסברה **שיתמקד** בהצגת עקרונות התזונה הנכונה **ולא** בפרסום נתונים סטטיסטיים על נזקיהם של הרגלי תזונה גרועים.

המשפט בנוי משני חלקים עיקריים ומקישור ביניהם. בחלק הראשון נאמר מה דעת הפרופסור לגבי הדרך היעילה ביותר לגרום לאדם לזנוח הרגלים מזיקים. בחלק השני נאמר מה הייתה התייחסותה לגבי מסע ההסברה של המשרד. הקישור הוא 'לכן התפלאתי'. כלומר, החלק השני צריך להיות מנוגד לחלק הראשון.

על פי החלק הראשון, הפרופסור חושבת שהדרך היעילה ביותר לגרום לאדם לזנוח הרגלים רעים היא לעמת אותו עם התוצאות האפשריות. בחלק השני נאמר שהיא הסתייגה ממסע הסברה שמתמקד במשהו אחר ולא בתוצאות האפשריות. החלקים אינם מנוגדים ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): פרופסור לוינסון, עובדת בכירה במשרד הבריאות, הצהירה לא פעם כי לדעתה, הדרך היעילה ביותר לגרום לאדם לזנוח הרגלים מזיקים היא **להסביר לו בפירוט כיצד כדאי לנהוג**. לכן התפלאתי כשהביעה **תמיכה** בכוונת המשרד לצאת במסע הסברה **שלא יתמקד** בהצגת עקרונות התזונה הנכונה **אלא** בפרסום נתונים סטטיסטיים על נזקיהם של הרגלי תזונה גרועים.

על פי החלק הראשון, הפרופסור חושבת שהדרך היעילה ביותר לגרום לאדם לזנוח הרגלים רעים היא להסביר לו כיצד עליו לנהוג. בחלק השני נאמר שהיא תומכת במסע הסברה שאינו מתמקד בהצגת העקרונות על פיהם צריך לנהוג, כלומר אינו מסביר כיצד עליו לנהוג. מכיוון שהחלקים מנוגדים, ולכן התשובה נכונה.

תשובה (2).

19. טלי טוענת כי בדרך כלל _____ הסיטואציה שהוא נמצא בה, היא שמכתיבה את התנהגותו. _____ היא סבורה שכאשר בני אדם השונים זה מזה באופיים נמצאים באותה הסיטואציה, _____ למצוא הבדלים בין התנהגויותיהם.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): טלי טוענת כי בדרך כלל **אישיותו של האדם, ולא** הסיטואציה שהוא נמצא בה, היא שמכתיבה את התנהגותו. **לכן** היא סבורה שכאשר בני אדם השונים זה מזה באופיים נמצאים באותה הסיטואציה, **רק לעיתים נדירות נתקשה** למצוא הבדלים בין התנהגויותיהם.

המשפט בנוי מכמה חלקים: בחלק הראשון נאמר מה מכתוב את התנהגותו של אדם, האישיות או הסיטואציה. בחלק השני נאמר האם שני אנשים שונים יתנהגו באופן דומה באותה סיטואציה. ובין שני החלקים מופיעה מילת קישור (לכן/ אף על פי כן). נבדוק כל חלק בנפרד ואת הקישור ביניהם.

בחלק הראשון נאמר שמה שמכתיב את ההתנהגות היא האישיות. בחלק השני נאמר שבדרך כלל אנשים שונים יתנהגו אחרת באותה סיטואציה. החלק השני תומך בדעה המוצגת בחלק הראשון ולפיה האישיות היא המשפיעה על ההתנהגות, ולכן מילת הקישור 'לכן' מתאימה. זו התשובה נכונה.

תשובה (1).

הגיון (שאלות 20-24)

20. לאור העובדה שרבים מהתלמידים שהשיגו את הציונים הגבוהים ביותר, הם זרים שאינם דוברים את שפת השיעורים, אמר הדיקן: "נראה שדווקא עצים שאור השמש אינו מגיע אליהם, צומחים לגובה". ראשית נבין את כוונתו של הדיקן. אור שמש עוזר לעצים לגדול, אך במקרה זה דווקא אלו שאין להם אור שמש צמחו לגובה. כלומר, דווקא האנשים שיש להם חיסרון בתחום מסוים, הצליחו יותר בתחום זה. הדיקן דימה את התלמידים לעצים, את אור השמש לידעית השפה ואת הצמיחה לגובה לציונים.

תשובה (1).

דצמבר 2010 - הסברים לפרק 1 בחשיבה מילולית

- 21.** בשאלה נתונות שלוש קופסאות שבאחת יש ממתק בשנייה בובה והשלישית ריקה. כמו כן נתונות שתי טענות שבדיוק אחת מהן שקרית:
טענה א' – בקופסה 2 יש ממתק.
טענה ב' – בקופסה 3 יש בובה.
עלינו לקבוע איזה מהמצבים שבתשובות לא ייתכן. נבדוק שני מצבים. מצב ראשון שבו הטענה הראשונה שקרית, ומצב שני שבו הטענה השנייה שקרית:
מצב ראשון: הטענה הראשונה שקרית. כלומר, בקופסה 2 אין ממתק. והטענה השנייה אמיתית. כלומר, בקופסה 3 יש בובה. אם בקופסה 2 אין ממתק וגם אין בובה (כי היא נמצאת בקופסה 3), הרי שקופסה 2 ריקה והממתק נמצא בקופסה 1. נסמן זאת על גבי סרטוט:

מספר קופסה	1	2	3
	ממתק	כלום	בובה

מצב שני: הטענה השנייה שקרית. כלומר, בקופסה 3 אין בובה. והטענה הראשונה אמיתית. כלומר, בקופסה 2 יש ממתק. אם בקופסה 3 אין בובה וגם אין ממתק (כי הוא נמצא בקופסה 2), הרי שקופסה 3 ריקה והבובה נמצאת בקופסה 1. נסמן זאת על גבי סרטוט:

מספר קופסה	1	2	3
	בובה	ממתק	כלום

כעת נבדוק איזו מהתשובות אינה מתאימה לאף אחד מהמצבים. זוהי תשובה (1) ולכן היא לא תיתכן.
תשובה (1).

- 22.** בשאלה זו מתוארת טענתה של דנה שכל השעונים שאינם מדייקים הם או ישנים או שבורים, אך לא בעלי שתי התכונות יחד. מכיוון שעלינו לקבוע קיומו של איזה מהשעונים שבתשובות יוכיח שדנה טועה. נתבונן בתשובות, ונחפש תשובה הסותרת את טענתה של דנה:
תשובה (1): שעון ישן שאינו מדייק ואינו שבור.
דנה טענה ששעון שאינו מדייק יכול להיות או ישן או שבור, אך לא שניהם. מכיוון שהשעון הלא-מדייק שבתשובה זו הוא ישן ואינו שבור, הוא אינו סותר את טענתה של דנה.
תשובה (2): שעון מדייק ושבור שאינו ישן.
טענתה של דנה התייחסה לשעונים שאינם מדייקים בלבד, ולכן שעון מדייק אינו יכול לסתור אותה.
תשובה (3): שעון מדייק, ישן ושבור.
טענתה של דנה התייחסה לשעונים שאינם מדייקים בלבד, ולכן שעון מדייק אינו יכול לסתור אותה.
תשובה (4): שעון שאינו מדייק, אינו ישן ואינו שבור.
דנה טענה ששעון שאינו מדייק יכול להיות או ישן או שבור. מכיוון שהשעון הלא-מדייק שבתשובה זו אינו ישן ואינו שבור, הוא סותר את טענתה של דנה ולפיכך מוכיח שדנה טעתה.
תשובה (4).

- 23.** בשאלה זו נתון כי מחקרים הראו שאנשים ששותים קפה לוקים בהתקפי לב יותר מאלו שאינם שותים קפה. אחד החוקרים הסביר זאת בכך ששותי קפה נוהגים לעשן וידוע שעישון גורם להתקפי לב. לפיכך הוא משער שהעישון הוא הגורם היחיד להתקפי הלב ושהקפה אינו משפיע כלל על הסיכון ללקות בהתקפי לב. עלינו לקבוע איזה מהממצאים שבתשובות מחזק את השערת החוקר. נתבונן בתשובות:
תשובה (1): בקרב לא מעשנים, אין הבדל בשיעור התקפי הלב בין אנשים ששותים קפה לבין אנשים שאינם שותים קפה. תשובה זו בוחנת אם יש לקפה השפעה על התקפי הלב כאשר מוציאים את העישון מהמשוואה. על פי התשובה, הקפה אינו משפיע על התקפי הלב. מכיוון שזו הייתה חלק מהשערתו של החוקר, התשובה מחזקת את השערתו ולכן היא התשובה הנכונה.
תשובה (1).

24.

בשאלה זו נתונים שלושה חברים :
דניאל שתמיד מבדיל בין חתול לחתולה, אבי שאינו מבדיל בין השניים ומכנה את שניהם 'חתולה' וגד.
השלושה פגשו ברחוב את מיצמיץ וגינגיין. למיצמיץ שניים מהחברים קראו 'חתולה' והשלישי טען שזה
חתול. לגינגיין שניים קראו חתול והשלישי טען שזו חתולה. עלינו לקבוע איזו מהטענות שבתשובות
נכונה לגבי גד. נבדוק כיצד כינה כל אחד מהחברים את כל אחד מהחתולים :
מיצמיץ : אבי תמיד אומר 'חתולה', אך לא ידוע מי השני שאמר 'חתולה', דניאל (כי זו באמת חתולה) או
גד.

גינגיין : אבי תמיד אומר 'חתולה', ולכן דניאל וגד אמרו 'חתול'. דניאל תמיד אומר את האמת, ולכן
גינגיין הוא באמת חתול.

קעת נתבונן בתשובות :

תשובה (1) : גד שומע את אבחנתו של דניאל, ואז תמיד טוען את ההיפך.

תשובה זו אינה נכונה, שכן במקרה של גינגיין גד ודניאל אמרו דברים זהים.

תשובה (2) : גד, כמו אבי, אינו מבחין בין חתול לחתולה, ואת שניהם הוא מכנה 'חתולה'.

תשובה זו אינה נכונה שכן במקרה של גינגיין גד אמר 'חתול'.

תשובה (3) : גד, כמו דניאל, תמיד מזהה נכונה אם לפניו חתול או חתולה.

טענה זו אינה נכונה, שכן במקרה זה גד ודניאל צריכים תמיד להגיד אותו דבר, ואילו במקרה של מיצמיץ
הם אמרו דברים שונים.

תשובה (4) : גד אינו מבדיל בין חתול לחתולה, ואת שניהם מכנה 'חתול'.

במקרה של גינגיין גד אמר 'חתול' ובמקרה של מיצמיץ ייתכן שהוא אמר 'חתול', ולכן ייתכן שטענה זו
לגבי גד נכונה.

תשובה (4).

הבנת הנקרא (שאלות 25-30)

25.

השאלה : "מתברר שאין הדבר כך" (שורות 14-15), כלומר מתברר ש-

פיתרון : בשורות 14-15 כתוב : "היה אפשר לצפות שברמת הסוכר בדמו של בעל חיים בריא יהיו תנודות
ניכרות, בהתאם לסוג המאכלים שאכל ולזמן שעבר מאז אכל אותם. אך מתברר שאין הדבר כך". כלומר,
מתברר שרמת הסוכר בדם קבועה יחסית.

תשובה (3).

26.

השאלה : לפי הנאמר בפסקה השלישית, כאשר ____ בחוץ, פעולת העצבים הוויזומוטוריים תגרום לכך
שכלי הדם הפריפריאליים ____ וזרימת הדם בהם ____.

פיתרון : בשורות 20-21 כתוב : "במזג אוויר חם מתרחבים כלי הדם האלה, ויותר דם זורם בהם". מכך
ניתן להסיק שבמזג אוויר קר, כלי הדם הפריפריאליים יוצרו וזרימת הדם בהם תפחת (תשובה (4)).

תשובה (4).

27.

השאלה : רמת הסוכר בדם בתגליתו הראשונה של ברנר (שורות 12-17) מקבילה ל ____ בתגליתו השנייה
(שורות 18-23).

פיתרון : בשתי התגליות של ברנר שהוצגו בפסקאות השנייה והשלישית מדובר על תופעה שהגוף מווסת
בעצמו בהתאם לתנאי הסביבה. בתגלית הראשונה דובר על ויסות רמת הסוכר בדם ובתגלית השנייה
דובר על ויסות חום הגוף.

תשובה (3).

28.

השאלה : סביבה פנימית יציבה מאפשרת לגוף -

פיתרון : בשורה 25 כתוב : "...נשמרת סביבה פנימית יציבה יחסית בגוף למרות השינויים בתנאי הסביבה
החיצונית". כלומר, הסביבה הפנימית היציבה מסייעת לגוף להמשיך לתפקד כרגיל, למרות השינויים
החיצוניים.

תשובה (4).

29. השאלה: לפי הפסקה האחרונה, רעיון 'הסביבה הפנימית' -

פיתרון: בפסקה האחרונה נאמר שרעיון 'הסביבה הפנימית' של ברנר אפשר להציע הסבר חלופי המבטל את דבר קיומו של 'כוח חיים' הפועל באורגניזם. בפסקה הראשונה נאמר שעד המאה ה-19 הייתה מקובלת תפיסה הנקראת וויטליזם, שטענה לקיומו של 'כוח חיים' באורגניזם. מכאן, שרעיון 'הסביבה הפנימית' מאפשר להסביר את תופעות החיים באופן שונה מהסברם של הוויטליסטים.

תשובה (3).

---

30. השאלה: מעמדתו של ברנר משתמע כי "צמח כלשהו העומד בשמש" (שורה 7) -

פיתרון: בשורות 7-9 כתוב: "צמח כלשהו העומד בשמש – לולא היה חי, היו הנוזלים שבו מתאדים והוא היה מתייבש תוך זמן קצר. בזכות 'כוח החיים' שלו, טענו הוויטליסטים, הצמח מתנגד להשפעה הסביבתית ושומר על נוזליו". על פי המשך הטקסט, ברנר הציע הסבר חלופי ל'כוח החיים', על פיו יש בגוף מנגנונים המסייעים לשמור על סביבה פנימית יציבה, למרות השינויים החיצוניים, באמצעות מנגנוני ויסות ובקרה.

תשובה (4).
